

Bogár László: Szklerotikus kapitalizmus

2012 március 01. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Igen figyelemreméltó tanulmányt jelentetett meg Kenneth Rogoff ismert amerikai közgazdász, a Harvard egyetem tanszékvezet? professzora, az IMF volt vezet? közgazdásza.

(Ez utóbbi min?sége azért fontos, mert láthatólag olyan személyr?l van szó, aki a globális hatalomgazdaság legmagasabb csúcsait is megjárta, s a kapitalizmus iránti elkötelezettsége aligha vonható kétségbe.) A Coronary Capitalism cím?, most megjelent írásában azonban olyan átfogó és megrendít? kritikáját adja a globális kapitalizmus rendszerének, ami azt látszik bizonyítani, hogy a mai rendszer által képviselt létszervez?dési móddal már legodaadóbb hívei is szembefordulnak. Méghozzá nem is akárhogyan!
Kenneth Rogoff ugyanis egy eddig talán kevésbé vizsgált oldalról ad megsemmisít? bírálatot arról a rendszerr?l, amelyet a globális és a hazai lokális térben továbbra is mindent meghatározó ultraliberális hívei változatlanul minden világok legjobbikának tartanak. A tanulmány címét, amely szó szerint Koszorúér-kapitalizmust jelent, közvetlenül és átvitt értelemben is használja érvelésében. Átvitt értelemben úgy, hogy a kapitalizmus egész rendszere végzetesen elaggott, szklerotikus, alkalmazkodásra képtelen, és valójában 2008 óta végzetes infarktusa van, amin láthatólag képtelen úrrá lenni.

És els?sorban azért képtelen úrrá lenni végzetesnek látszó betegségén, mert az egész komplex szabályozórendszere mondott cs?döt látványosan. Mégpedig azért, mert benne olyan nagy hatalmú, ám veszedelmesen patologikus érdekegyezségek léteznek és m?ködnek, amelyek a saját létüket is tagadják, és minden, létezésükre irányuló feltevést összeesküvés-elméletnek min?sítenek.
A koszorúér-betegség nemcsak ebben az átvitt értelemben, hanem közvetlenül is megjelenik az írásban. Rogoff ugyanis már eddig is sejtett, de ebben a formában mégis megdöbbent? összefüggésekre irányítja a figyelmet.

Szerinte egy olyan cinikus érdekszövetség irányítja a világ nagy részének egész táplálkozási rendszerét, amely gigantikus profitját százmilliók tudatos megbetegítésére, s?t végs? soron elpusztítására építi.
Arról van szó, hogy a nagy élelmiszerláncok urai, együttm?ködve a globális média reklámmasinériájával, az élelmiszer-vegyészeti konglomerátumokkal és az egészségügyi rendszerek „betegségipari" hatalmasságaival, a korrupt és kollaboráns politikai oligarchia cinikus asszisztenciája mellett a nyugati világot – és f?ként az Egyesült Államokat – ma még felfoghatatlan mélység? reprodukciós katasztrófába hajszolja. A trükk valójában pofonegyszer?! A lehet? legpusztítóbb, de nagy tömegben olcsón el?állítható zsírokat és szénhidrátokat olyan mesterséges adalékanyagokba „csomagolják", amelyekkel szabályos „függ?séget" idéznek el? emberek százmilliói esetében. A mindent elsöpr? és mindent betölt? reklámkampányok „szükséglettermel?" rendszerei tudati (pontosabban tudatalatti) „sz?nyegbombázással" lerombolnak minden józan megfontolást, így a tökéletesen védtelenné vált fogyasztó esélytelenné válik. Különösen veszélyezteti mindez a fiatalkorúakat.

A nyugati világban el?állított élelmiszerek legalább húsz százaléka ezért már a gyártása pillanatában is veszélyes hulladéknak min?sül, amit ráadásul végtelen cinizmussal el is árul magáról, hisz az amerikai angol már régóta „junk food", vagyis szemét kaja néven említi ezeket a tápláléknak látszó tárgyakat. Ahogy Rogoff írja, az Egyesült Államok feln?tt lakosságának legalább az egyharmada kórosan elhízott, és ami a leginkább vészjósló, hogy a gyerekek esetében az utóbbi harminc év során az elhízottak aránya megháromszorozódott, és egyre szédít?bb iramban n?. Mindez hihetetlen mértékben növeli a szív- és érrendszeri (koszorúér!) és a daganatos betegségek számát. Részben ezért is lehetséges az a képtelenség is, hogy miközben az Egyesült Államok egy f?re jutó GDP-je tizenötször akkora, mint Kubáé, egy átlag kubai mégis három évvel tovább él, mint egy átlag amerikai.

Mindez már ma is iszonyú egészségügyi kiadásokat gerjeszt, de az el?ttünk álló évtizedek során igazi katasztrófává válhat. Ám mint arra Rogoff felhívja a figyelmet, miközben az érintett áldozatoknak mindez iszonyú testi-lelki szenvedés, plusz anyagi katasztrófa, az egészségügynek álcázott globális „betegségipari m?vek" hatalmas profitot kaszálnak mindezen. („Mindegy, csak egészség legyen… meg betegség, mert abból élünk!") A „köz" érdekeit megtestesíteni hívatott állam pedig néma marad. Cinkos némaságának a f? oka egyszer?en az, hogy nem mer szembeszállni az élelmiszer-óriások, a hatalmas reklámügynökségek és a „betegségipari" lobbi fent leírt intim liezonjával. Például azért nem, mert valójában ezek által prostituált „kitartottá" vált, nem szolgálja a felel?sségére bízott emberi közösséget, hanem kiszolgáltatja azt a pusztító világer?nek. Márpedig, fejezi be gondolatmenetét Kenneth Rogoff, nincs más esély, hiszen csak az állam rendelkezik a legitim kényszer alkalmazásával, és itt bizony a kényszerít? er? – ha kell, az er?szak – alkalmazása elkerülhetetlen. Mégpedig azért, mert a dollárszázmilliárdokban mérhet? csillagászati profitok vonzereje mindent szétroncsoló er?vé vált, így csak a radikális újraszabályozás lehet az egyetlen lehet?ség.

Szabályozni azonban csak az tud, aki nagyobb és er?sebb, mint a „szabályozandó objektum". Rogoff ugyan „szép, új világunk" legsötétebb oldalainak egyikére irányítja a figyelmet, de talán mégis reménykelt?, hogy egy ilyen kifogástalan pedigrével rendelkez? személy fordul szembe az egyébként valaha általa is támogatott hatalmi struktúrák pusztító erejével.
Bogár László - magyarhirlap.hu

Ajánló